

[24] Seat No: _____

Sardar Patel University**M. A. Examination 1st Semester (CBCS) Sanskrit****Friday Date: 21/10/2016 Time: 10.00 a.m. to 01.00 p.m.****PA01CSAN07 Vyakarana: Siddhantakaumudi of Bhattojidikshita (Acha-Sandhi
Prakaranam) & Paspashahnika of Patanjali-Mahabhashya (NEW)****Total Marks: 70
(૧૦)**

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. વિમલસરસ્વતીએ કયો ગ્રંથ રચ્યો છે ?

(A) રૂપમાલા

(B) રૂપાવતાર

(C) રૂપસંગ્રહ

(D) રૂપકોમુદી

૨. નીચેનામાંથી ભટ્ટોજિદીક્ષિતનો ગ્રંથ નથી.

(A) શબ્દકોસ્તુભ

(B) તિથિનિર્ણય

(C) પ્રવરનિર્ણય

(D) શબ્દશક્તિવિવેક

૩. સિદ્ધાન્તકોમુદી પરની ફક્કિપ્રકાશ ટીકાના રચયિતાનું નામ આપો.

(A) શિવરામ સરસ્વતી

(B) ઇન્દ્રદત્ત ઉપાધ્યાય

(C) જયકૃષ્ણ

(D) વલ્લભદેવ

૪. 'નાદિન્યાક્રોશે પુત્રસ્ય' સૂત્રનો ક્રમાંક આપો ?

(A) ૬/૧/૭૮

(B) ૬/૧/૬૮

(C) ૮/૪/૪૮

(D) ૬/૧/૮૭

૫. 'एत्येधत्पूठसु' સૂત્ર કેવા પ્રકારનું છે ?

(A) પરિભાષા

(B) વિધિ

(C) સંજ્ઞા

(D) નિયમ

૬. મહાભાષ્યના હાલ કેટલા આધુનિક પ્રાપ્ત થાય છે ?

(A) ૮૫

(B) ૨૪

(C) ૩૮

(D) ૭૬

૭. 'अथ' इत्ययं शब्दो _____ प्रयुज्यते।

(A) આનન્તર્યર્થે।

(B) અધિકારાર્થે।

(C) મજ્જલાર્થે।

(D) પૂર્વપ્રકૃતાર્થે।

૮. નીચેનામાંથી શબ્દાનુશાસનનું પ્રયોજન નથી.

(A) અવિદ્વાંસઃ।

(B) ચત્વારિ।

(C) કિત્તઃ।

(D) સક્તુમિવ।

૯. વર્ણોપદેશનાં કાત્યાયને કેટલાં પ્રયોજનો આપ્યાં છે ?

(A) ૦૭

(B) ૦૫

(C) ૧૧

(D) ૦૩

૧૦. પ્રદીપ ટીકાના રચયિતા કોણ છે ?

(A) જયેટ

(B) મમ્મટ

(C) કેયટ

(D) રુદ્રટ

प्र- २ सिद्धान्तकौमुदीनु प्रक्रियाग्रन्थ तरीके भूल्यांकन करो .

(१२)

अथवा

प्र- ३ पाणिनि पूर्व ध्येला वैयाकरणानो परिचय आपो.

(१२)

प्र- ३ (अ) नीचेनां सूत्रो समजावो (गमे ते अेक):

(०५)

१. वान्तो यि प्रत्यये। (६/१/७९)

२. अकः सवर्णे दीर्घः। (६/१/१०१)

प्र-३ (ब) नीचेनी रूप सिद्ध करो (गमे ते अेक):

(०५)

१. सुध्युपास्यः।

२. प्रार्थभीयति।

प्र-३ (क) गमे ते अेक विशेषे नोध लभो:

(०८)

१. गुहसन्धि करनारां सूत्रो समजावो

२. वृद्धिसन्धि करनारां सूत्रो समजावो

प्र-४ गमे ते अेक विशेषे नोध लभो:

(१२)

१. भडाभाष्यनो परिचय आपो

२. त्रिमुनि व्याकरण विशेषे नोध लभो

प्र-५ (अ) गमे ते अेक गद्यभंड अनुवाद सखित समजावो:

(०६)

१. कस्तर्हि शब्दः ? येनोच्चारितेन सास्नालाङ्गूलककुदखुरविषाणिनां सम्प्रत्ययो भवति, स शब्दः।
अथवा प्रतीतपदार्थको लोके ध्वनिः शब्द इत्युच्यते। तद् यथा 'शब्दं कुरु', 'मा शब्दं कार्षीः',
'शब्द कार्ययं माणवक' इति ध्वनिं कुर्वन्नेवमुच्यते। तस्माद् ध्वनिः शब्दः।

२. चत्वारि वाक् परिमिता पदानि चत्वारि पदजातानि, नामाख्यातोपसर्गनिपाताश्च। तानि विदुर्ब्राह्मणा ये
मनीषिणः। मनस ईषिणो मनीषिणः। गुहा त्रीणि निहिता नेङ्गयन्ति- गुहायां त्रीणि निहितानि
नेङ्गयन्ति-न चेष्टन्ते, न निमिषन्तीत्यर्थः। तुरीयं वाचो मनुष्या वदन्ति-तुरीयं वा एतद् वाचो
यन्मनुष्येषु वर्तते। चतुर्थमित्यर्थः।

प्र-५ (ब) व्याकरणाध्ययनस्य गौणप्रयोजनानि निरूपयत।

(१२)

अथवा

प्र- ५ (ब) 'लोकतः' सूत्रं स्पष्टयत।

(१२)

— X —
(2)